

MAJ 2023

XXXII MAJÓWKA

MORAVSKY KRAS

Uwaga! Ubezpieczenie uczestników we własnym zakresie.
Dzieci do lat szesnastu mogą brać udział pod opieką dorosłych.

Słowo na...Majówkę

*„Raz wzbiera we mnie nadzieja, -raz jestem niespokojna.
Zbyt wiele rzeczy się dzieje coś przyjdzie: miłość lub wojna.”- to z wiersza Zuzanny Gliniczanki/Maj 1939/.*

No właśnie podróż. Coś się będzie działo. Coś się dzieje. Latem. Albo zimą. Wolę tę drugą możliwość. Kiedy czasoprzestrzeń zamiera, stoi, zamarza. Oczywiście myślę o „prawdziwej ziemi” a nie o czymś, co było choćby w tym, znaczy się w przeszłym roku. Chyba nigdy nie pozbędę się widoku gigantycznego cmentarza, do dziś mam ten obraz w oczach. Kiedyś, z początkiem 2005 pojechaliśmy z Gazdą „Na Rysy”. W listopadzie 2004 na Tatry spadła Wielka Kalamita.

Widzieliśmy, co przyniosła, kiedy nawet późniejsze opady śniegu nie były w stanie przykryć skutków katastrofy.

Czegoś, co już nie da się odwrócić.

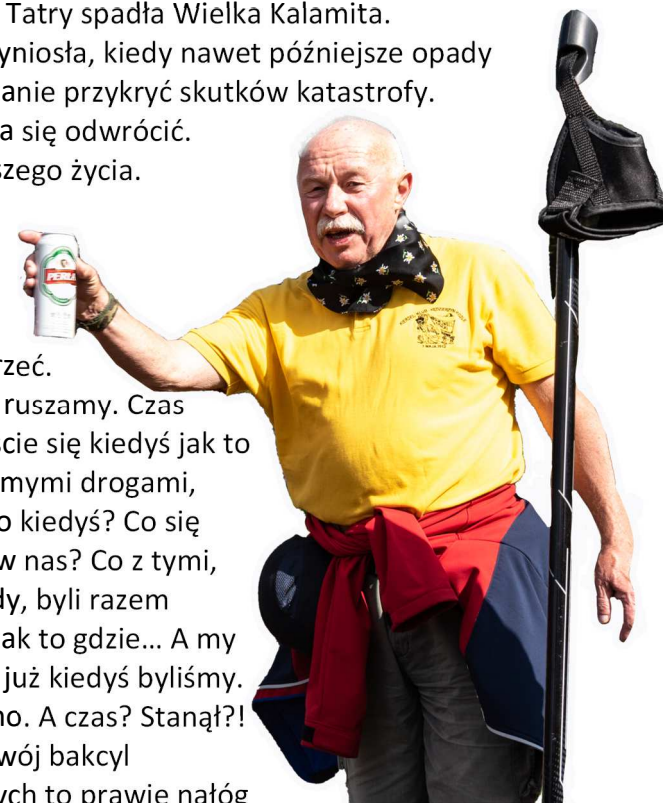
Przynajmniej za naszego życia.

Bo w sumie podróż ma dwie stałe czyli płynne, ruchome.

Czas i miejsce.

Gdzieś chcemy dotrzeć.

Zobaczyć. Poznać. I ruszamy. Czas płynie. Zastanowiliście się kiedyś jak to jest chodzić tymi samymi drogami, szlakami, ulicami, co kiedyś? Co się zmieniło obok? Co w nas? Co z tymi, co być może szli tędy, byli razem z nami? Są? A jeśli tak to gdzie... A my jesteśmy tam gdzie już kiedyś byliśmy. Miejsce niby to samo. A czas? Staną?!
Każdy pewnie ma swój bakcyl podróżnika. U jednych to prawie nałóg u innych okazjonalna przyjemność. Bo nie obowiązek przecież. Czasami decydują ludzie / towarzysze a nie cel podróży.

Technika podróżowania. Wzruszyłem się, kiedy poczytałem słowa T. Ulatowskiego

*„Ostatnio najczęściej chodzę...
To najbardziej ludzki sposób
przemieszczania się, pozwala
chłonąć świat wszystkimi zmysłami,
umożliwia większą uważność.
Jestem skupiony na tym, co wokół
mnie, co czuje moje ciało, jakie
myśli pojawiają się w głowie. I daje
mi to ogromną satysfakcję, czuję
spokój”.*

Tak na aucie - przypomnijcie sobie jak fantastycznie milczy się w dobrym Towarzystwie. I tylko kroki słyszeć. A może jest tak jak śpiewała tekst Jonasza Kofty Alicja Majewska

*„Podróż każda miłość jest
Za dużo każda miłość chce
Choć gubią nas bezdroża serc
Nie zawahamy się
Podróż każda miłość jest
Co różną wiatrów znaczy cel
Poniesie nas gdzie nie wie nikt
W jakie noce i dni”.*

A może jak mówił J.J Kolski
*„Świat ma swoje parametry
Długość geograficzną
Szerokość geograficzną
... I Franciszka Pieczkę”*

Pewnie każdy ma swoją ulubioną podróż. Miejsce. I ...

AZH

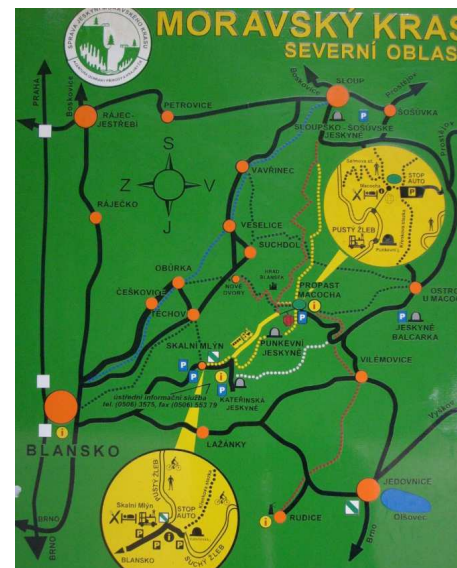

Sobota, 29 Kwietnia 2023
Dojazd do Tyršovej osady

Na Majówkę startujemy 29 Kwietnia — naszym celem jest kemping Tyrsova Osada w Morawskim Krasie nieopodal Brna w Czeskiej Republice.

Morawski Kras to największy i najpiękniejszy obszar krasowy w środkowej Europie. Na obszarze 94 km² znajduje się ponad 1600 jaskiń (wg Wikipedii), z których do zwiedzania turystycznego udostępniono pięć (my odwiedzimy cztery). Niezwykle bogactwo oraz szeroka skala zjawisk krasowych, tak samo jak cenna fauna i flora, są pod ścisłą ochroną od 1956 r.

My spotykamy się z naszymi czeskimi przyjaciółmi w godzinach 14— 17 (o ile pogoda pozwoli) przy ognisku aby grillować kielbaski i popijać morawskie wino. W razie niepogody mamy dostępną salę w obiekcie.

Wieczorem Miro i Ivan wprowadzą nas w historię Morawskiego Krasu (potem Jogi, Jogi hej hej hej).

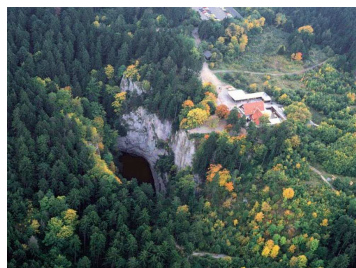
Niedziela, 30 Kwietnia 2023 Propast Macocha — Punkevní Jeskyně — Kateřinská Jeskyně

Skoro niedziela - to dzień jaskiniowy. Po śniadaniu o 9-tej rano jedziemy samochodami do Vilémovic (4 km). Stamtąd łatwym spacerkiem idziemy do Przepaści Macocha. Przepaść Macocha (Propast Macocha) to spektakularny wąwóz w środkowo-wschodnich Czechach, położony na terenie obszaru chronionego zwanego Morawski Kras. Jest to największy naturalny lej krasowy jaki spotkać można na terenie Republiki Czeskiej. Głębokość przepaści to 138,5 metra, a jej dnem przepływa niewielka

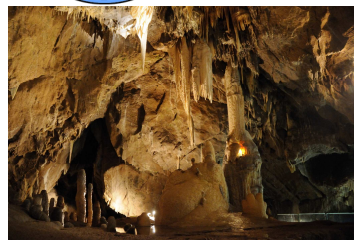

rzeka Punkva, która dalej podąża częścią korytarzy Jaskini Punkevní. Sam wąwóz powstał w wyniku rozległego zawalenia stropów w miejscu zaburzeń tektonicznych. Przepaść Macocha związana jest mocno z życiem okolicznych mieszkańców. Niegdyś byli oni świadkami pierwszych zejść i badań urwiska. Pierwszym śmiałkiem, któremu udało opuścić się na dno przepaści był Lazarus Schopper z Brna. Wyczynu tego dokonał już w

1723 roku. Z Macochy udamy się na zwiedzanie Jaskiń Punkvy. W jaskiniach Punkvy zobaczymy najładniejsze zjawiska krasowe. W tylnej części Przedniej Sali znajduje się Jezioro lustrzane. W nim odbijają się ciekawe grupy nacieków, między innymi tzw. Przewrócony Parasol, Dwie Sowy, Zamek na Skale, czy też dwumetrowy Turecki Minaret. Dalej przez Syfon—najniższe suche miejsce jaskini dojdziemy do długich schodów i dalej nimi do wysokiej na kilkadziesiąt metrów Sali Reichenbacha

Niedziela, 30 Kwietnia 2023 Propast Macocha — Punkevní Jeskyně — Kateřinská Jeskyně

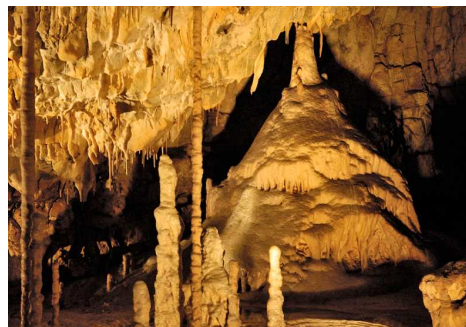

Idąc dalej zobaczymy kolejne piękne korytarze, sale i zjawiska krasowe takie jak Cmentarz Turecki, Stalaktyt Igła, Sala u Anioła. Dalej — zależnie od stanu wody — czeka nas rejs podziemną rzeką Punkva przez Bajkowe Jeziora do podziemnej przystani.

Po pełnym wrażeń zwiedzaniu Jaskiń Punkvy przejdziemy spacerem około 2 km w stronę Jaskini Kateřinskej. Ścieżka turystyczna udostępniona w tej jaskini ma około 430 m. Główna sala jest największą udostępnioną turystycznie podziemną salą w Republice Czeskiej — jej wymiary to 97 m długości, 44 m szerokości oraz 20 m wysokości. Zwiedzając jaskinię Katerin-

ską zobaczymy też ciekawe formy naciekowe takie jak Bambusowy Las— grupę stalagmitów o wysokości 4 m których symbolem jest barwnie oświetlona Czarownica. Po zwiedzaniu jaskini przejdziemy ścieżką dydaktyczną do pomnika F. Křenki i dalej grzbietem Chobot, Pustý i Suchý Žleb na parking przy Macosze skąd

wrócimy na parking do Vilémovic .

Wieczorem zapraszamy na film z Majówki 2022 i niespodzianki z różnych stron świata, oraz na imprezę urodzinową.

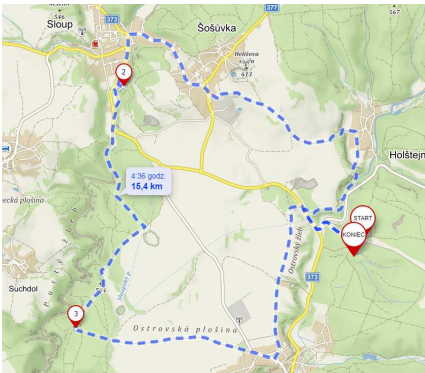
Poniedziałek, 1 Maja 2023

Velka Dohoda — Sloupsko-Sosuvské Jeskyne — Ostrov u Macochy — Velka Dohoda

Majówka w Morawskim Krasiu to czas eksploracji jaskiń. Dlatego też po śniadaniu udajemy się samochodami na parking Velka Dohoda (9,6 km). W planie mamy zwiedzanie Jaskiń Sloupsko-Sosuvskich. Ale z parkingu mamy też

możliwość — dla chętnych — sprawdzenia swoich umiejętności we wspinaczkach po ferratach. Wejście kosztuje 200 Kč, a sprzęt można wypożyczyć na miejscu.

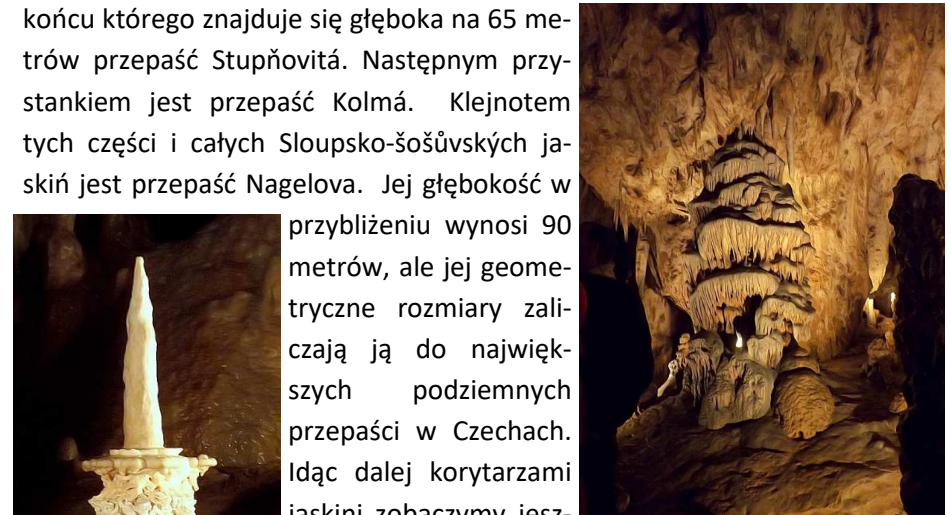
Spacerowicze w tym czasie ruszą w kierunku miejscowości Sloup gdzie zwiedzimy tamtejszą jaskinię (wejście 12:20). Jaskinie Sloupsko-Sosuvské należą do systemu tzw. Jaskiń Amatorskich, który jest najdłuższym systemem jaskiń w Czechach. Są rozległym kompleksem katedr, korytarzy i ogromnych podziemnych przepaści wytworzonych na dwóch piętrach. Komora nazywana jaskinią Eliščina ma wspaniałą akustykę i dlatego okazynie jest wykorzystywana do koncertów muzyki kameralnej. Korytarzem wejściowym dostaniemy się do Jaskini Nicové.

Poniedziałek, 1 Maja 2023

Velka Dohoda — Sloupsko-Sosuvské Jeskyne — Ostrov u Macochy — Velka Dohoda

Jej nazwa wywodzi się od kamiennych osadów na ścianach. Stąd trasa zawiedzie nas do jaskini Eliščiny z przepięknymi zdobieniami naciekowymi, sintrowymi i kamiennymi osadami. Podziemna trasa wiedzie dalej przekopanym korytarzem do najbardziej rozległej części Sloupsko-šošovských jaskiń - Starych Skał. Stare Skały zaczynają się ogromnym Gotyckim Korytarzem, na końcu którego znajduje się głęboka na 65 metrów przepaść Stupňovitá. Następnym przystankiem jest przepaść Kolmá. Klejnotem tych części i całych Sloupsko-šošovských jaskiń jest przepaść Nagelova. Jej głębokość w

przybliżeniu wynosi 90 metrów, ale jej geometryczne rozmiary zaliczają ją do największych podziemnych przepaści w Czechach. Idąc dalej korytarzami jaskini zobaczymy jeszcze Tramovy Korytarz, Srebrny Korytarz oraz bajkową Brouškovu Sien, z unikatowym tworem stalagmitowym „Svícen” i na końcu Czarną Przepaść o głębokości 70 m.

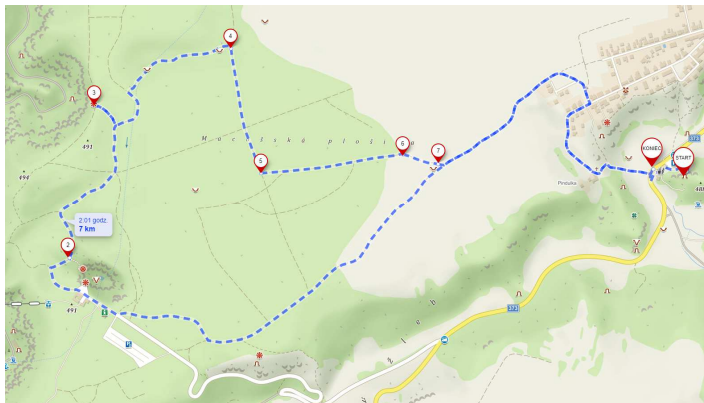
Po zwiedzaniu jaskini, przejdziemy Pustym Žlebem przez Ostrov u Macochy do naszego parkingu.

Program wieczorny to konkurs na najpiękniejszą kreatywnie pomalowaną buzię! Farby do twarzy będą zapewnione. Kulminacją będzie dyskoteka „Malowane twarze”.

Wtorek, 2 Maja 2023
Jaskinia Balcarka — Punkevní Zleb —
Konský Spád — Jaskinia Balcarka

Kolejny dzień to wycieczka do Jaskini Balcarka. Po śniadaniu przejeżdżamy samochodami na parking przy jaskini (6,4 km). Jaskinia leży w malowniczym

odcinku Suchego žlebu koło Ostrova u Macochy, w rezerwacie przyrody Balcarova Skála - Vintoky. Zwiedzanie jaskini zaczyna się w okazałym portalu wejściowym Balcarowej Skály. Sztucznie

wykutym korytarzem zejdziemy do niewielkich komór, które pociągają barwnością sintrowych nacieków i stalagmitów. Pierwszym przystankiem będą

wysokie na 10 metrów komory nazywane rotundami Wilsona. Większa z nich jest przepięknie ukształtowaną kolistą przepaścią, której ściany zdobią sintrowe kaskady.

Stąd trasa prowadzi do największych komór Balcarskiej jaskini - Wielkiej Katedry. Podłużna komora o rozmiarach 65 x 20 x 15 metrów, której sufit zdobią przejrzyste stalaktyty i zastony, została nazwana imieniem bohatera z I Wojny Światowej. Po zwiedzeniu wszystkich malowniczych zakątków Wielkiej Katedry przejdziemy do części zwanych Galeriami i Korytarzem Przyrodniczym.

Wtorek, 2 Maja 2023
Jaskinia Balcarka — Punkevní Zleb —
Konský Spád — Jaskinia Balcarka

Te należą do najpiękniejszych komór Morawskiego Krasu - naciekowa ozdoba na ścianach i sufitach jest bardzo bogata, czysta i w dobrym stanie.

Kolejnym postojem jest Katedra Zaślady, która powstała przez załamanie sufitu pięter jaskini. Z naciekowych tworów budzi zainteresowanie przede wszystkim wysoki sintrowy wodospad, Madonna (Madona) albo Kaktus. Dalej trasa prowadzi do Objevitelského domu, którego ściany i sufit są pokryte powłoką z wapiennego kaszowatego materiału, która

powstała zapewne przez działanie mikroorganizmów. Zwiedzanie jaskini kończy się w komorze zwanej Popeluška, która była jedną z pierwszych odkrytych części jaskini.

Po zwiedzeniu jaskini wyruszymy na wędrowkę do Punkovego wawozu, gdzie po raz kolejny zobaczymy górny i dolny mostek przepaści Macocha. Następnie kierujemy się na Pustý žleb, wspinamy się nad opuszczonym wawozem i pójdziemy żółtym szlakiem w kierunku na Koňský spád, a następnie z powrotem na parking jaskini Balcarka.

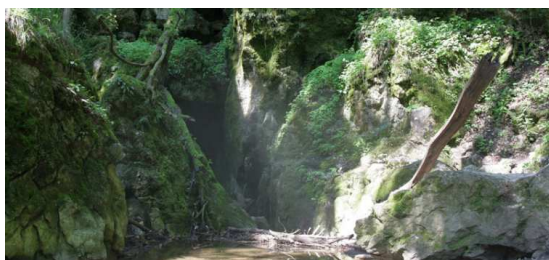

Wieczorny program rozpocznie się tradycyjnym świętowaniem imieninowym, a następnie grupowym quizem o jaskiniach Morawskiego Krasu — sprawdzimy co zapamiętaliśmy z naszych wycieczek.

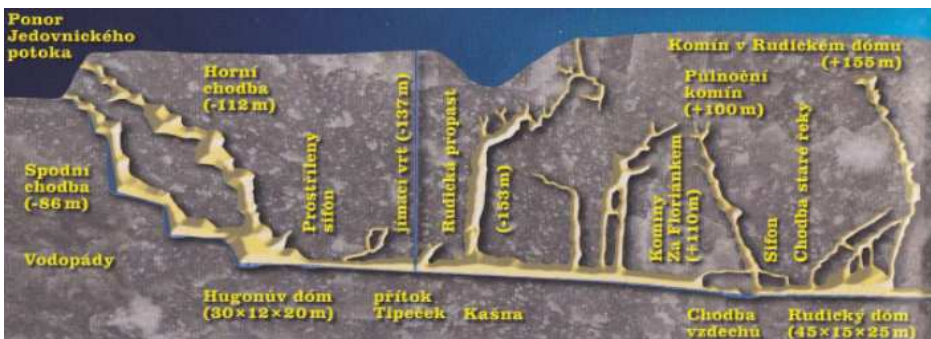

Środa, 3 Maja 2023 Pożegnanie Morawskiego Krasu

Środa to już ostatni dzień naszego pobytu w Morawskim Krasie. Po śniadaniu opuszczamy pokoje (wraz z bagażami). Miro zaprasza nas jeszcze na krótki spacer do „Rudické Propadání”, gdzie potok Jedovnicka znikają w jaskiniach. Miejsce to jest początkiem ogromnego, drugiego co do wielkości w Czeskiej Republice systemu jaskiniowego. Jest on dostępny jedynie dla grotolazców więc

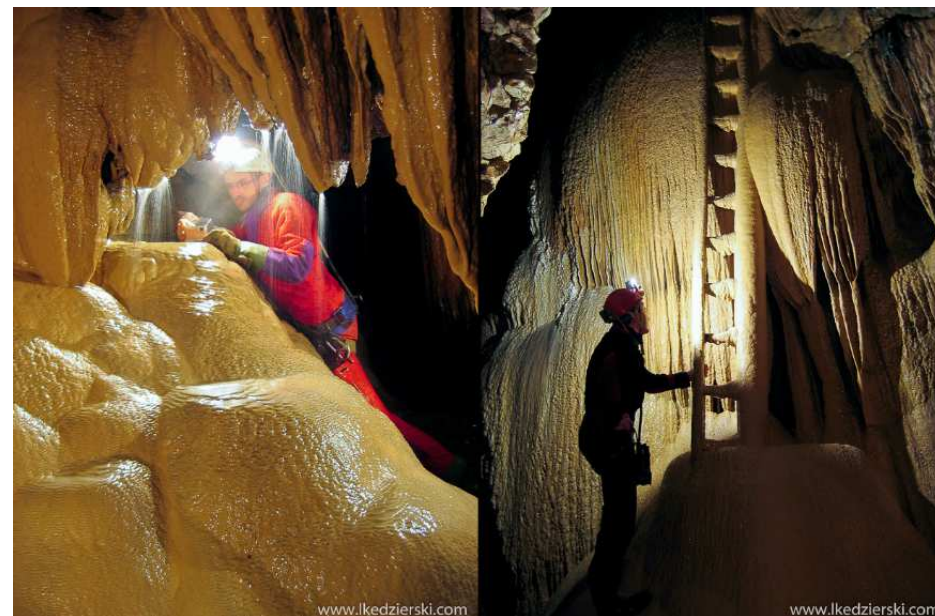

nie będziemy mogli go eksplorować. Cały ten system jaskiń ma 12 km długości. Z pracy magisterskiej pt. ZAMĚŘENÍ LOKALITY "RUDICKÉ PROPADÁNÍ - JEDOVNICKÝ POTOK", której autorem jest ANTONÍN STANĚK pochodzi poniższy schemat całego systemu.

Środa, 3 Maja 2023 Pożegnanie Morawskiego Krasu

Jak wynika z tej pracy — Historia eksploracji Rudického Propadání sięga roku 1802, kiedy hrabia Hugo Salm poprowadził pierwszą wyprawę korytarzem wodnym (dolnym). Kilka lat później odkrył suchy (górnny) korytarz, którym następnie poprowadził drugą wyprawę. Wnętrze jaskini jest bardzo ciekawe z bogatą szatą naciekową. Możecie o tym poczytać na blogu Łukasza Kędzierskiego <https://www.lkedzierski.com/czechy/moravski-kras-jaskinia-rudicke-propadani/>. Kultowym miejscem jest wspinaczkowa drabinka cała w skalnej polewie.

Po obejrzeniu miejsca gdzie Jedovnický Potok znikają pod ziemię podjedziemy samochodami do miejsca gdzie z powrotem spod ziemi wypływa. I to już będzie koniec naszej Majówki—żegnamy się i **do zobaczenia na kolejnej Majówce.**

Trasy do niniejszego przewodnika przygotował Miro Cabala, ze skromną pomocą Gazy w opisach. Mapki są wyłącznie orientacyjne.